

Kavastu - Värskä, 77 km

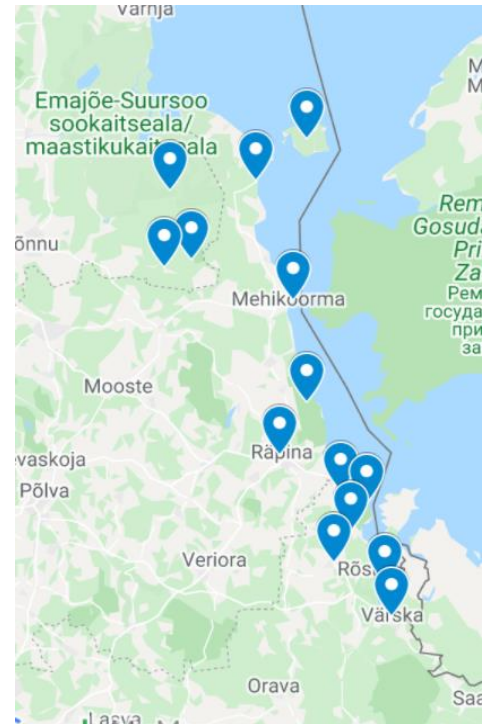
Järvelja ürgmetsa loodusõpperada

<http://jarvelja.ee>

Järvelja loodusõpperada tutvustab õppe- ja katsemetskonna keskuse ümbruse metsi. Rada on eriilmeline ja läbib mitmeid metsakasvukohatüüpe- seal kohtad üle 360. a vanust Kuningamäнди ning üle 40 m kõrgusele küündivate latvadega kuuski, mis on ka Eestimaa kõrgemate puude hulgas.

Järvelja taimeaed

Järvelja taimeaias kasvatatakse metsataimi, okas- ja lehtpuid, põõsaid, püsi- ja suvelilli ning maitsetaimi. Võimalik iseseisvalt tutvuda kollektsioontaimedega ning jalutada parkides. Järvelja taimeaias on müügil laias valikus istikuid. Ettetellimisel jalutuskäigud koos giidiga.

Rõka kuppeltorn

28m kõrguse vaatetorni teeb eriliseks tippu rajatud 8-kandiline kuppel, mille katuseakende kaudu saab pimeduse saabudes ka tähistaevast vaadelda.

Peremaalt 18 km kirde suunas jääb **Laaksaare sadam**.

Siitkaudu saab Piirissaarele. Info:

<http://www.saarteliinid.ee/ports/laaksaare/>

Ülesõit kestab ilmaoludest ja lastist sõltuvalt 45–60 minutit.

Väike Piirissaar asub Eesti ja Venemaa vahel, Peipsi järve ja Lämmijärve kohtumispaigas. Kogu saar – 7,5 ruutkilomeetrit – on looduskaitseala: siinsetes soodes leidub mitu punasesse raamatusse kantud konna- ja kärnkonnaliiki. Piirissaarel leidub veel teisigi kaitsealuseid kahepaikseid, samuti haruldasi linde ja taimi. Piirissaarel on kolm küla – Piiri, Tooni ja Saare.

Mehikoorma tuletorn

Mehikoorma tuletorn paikneb Peipsi järve lõunaosas asuva Lämmijärve läänerannikul. Mehikoorma tuletorn on oma 15 meetriga Peipsi järve kõrgeim tuletorn.

Räpina poldri hoiuala

Räpina polder on rahvusvahelise tähtsusega linnuala Lämmijärve kaldal, kus pesitseb ja rändab arvukalt mitmeid kaitsealuseid linnuliike. Pesitsejatest on linnukaitselisest aspektist olulisemad liigid rukkirääk, mustviires ja väikekajakas. Rändeperioodi jooksul läbib ala kokku kuni 1,5 miljonit lindu.. Linnuvaatlusteks on ehitatud vaatetornid.

Räpina Paberivabrik

<http://www.rappin.ee/>

Räpina sümboliks on Paberivabrik, mis kuulub Euroopa ainulaadsemate tööstusarhitektuuri näidete hulka. 1734 aastal asutatud ja siiani tegutsevasse vabrikusse korraldatakse ka ekskursioone.

Räpina ajaloolises keskses on üks viiest Peipsimaal asuvast National Geographicu kollastest akendest.

Võõpsu tsässon

Võõpsu tsässon ehk külakabel asub otse Setomaa põhjapoolse värava – üle Võhandu jõe viiva Võõpsu silla – kõrval, keskaegsel külakalmistul. See on Eestipoolse Setomaa suurim puidust tsässon, mis arvatavasti oli algupäraselt hoopis ait. Tsässonaks ehitati see ümber veidi enne 18. sajandi keskpaika ja remonditi korralikult 2010. aastal. Arhitektuuriliselt huvitav on suur lahtine eeskoda, mis osaliselt ümbritseb ka külgliseinu.

Lüübnitsa vaatetorn

Otse järve kaldal asuvast vaatetornist avaneb hea vaade Lüübnitsa külale ja üle lahe paistvale Kulkna (Kolpino) saarele. Korraga võib torni ronida 30 inimest.

Laossina tsässon

Laossina tsässon ehk külakabel asub juba keskajast pärineval külakalmistul, mis on tänini kasutusel. Hoone on tõenäoliselt ehitatud 1865. aastal. Tsässonina taga seisab mitu keskaegset kiviristi. Hoone nimepühak on Neitsi Maarja ning külapäevana peetakse siin 21. septembril väike-maarjapäeva (väiko-maar'apäiv). Siis tuleb kalmistule rahvast lähedalt ja kaugelt, papp peab teenistuse, haudadel (matuste pääl) pakutakse head-paremat süüa ja juua ning vahel peetakse maha ka üks korralik kirmask ehk külapidu.

Mikitamäe vana tsässon

Mikitamäe kultuurimaja esist platsi kutsutakse Tsässonate väljakuks, sest seal paikneb kaks tsässonat teineteise kõrval. Nn vana tsässon on kogu mandri-Eesti vanim puithoone: selle tõenäoline ehitusaeg on 1694. aasta. Algselt paiknes hoone Tartu–Petseri maantee ääres, kust ta nõukogude ajal ära veeti ja siis lagunema hakkas. 2009. a tsässon renoveeriti ja toodi toonase vallamaja ette platsile. Vahepeal, 1998. aastal, oli aga ehitatud uus tsässon.

Pikalombi loodusrajad

Pikalombi matkaradade pikkused on 3,8 ja 9,1 km. Loodusrajad on läbitavad sügisel, kevadel ja suvel nii jalgsi kui jalgrattaga. Velna soo laudteel tuleb jalgratast lükata käekõrval. Kokku on rajal 11 rajapunkti. Punktis nr. 6 kauni Saarõpää järve ääres on võimalik ujuda, teha lõket ja pikemalt peatuda-puhata.

Õrsava järve matkarada

Õrsava järve matkarada kulgeb ümber samanimelise järve. 5 km pikkune rada algab ametlikult Värska kooli staadioni juurest, kuid alustada võib mistahes punktist. Järveäärse jalgraja teevad põnevamaks mitmed sillakesed, Õrsava küla poolisel järvekaldal on RMK lõkkekoht ja metsamajad, samuti paadisillaga ujumiskoht.

Majutusinfo leiad: <http://visitpeipsi.com/oobimine-peipsimaal/>